DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)
3. december 1998 *

I sag C-233/97,

angående en anmodning, som Uudenmaan lääninoikeus (Finland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den procedure, som er indledt for nævnte ret af

KappAhl Oy,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 99 i akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union (EFT 1994 C 241, s. 21), som ændret ved Rådets afgørelse 95/1/EF, Euratom, EKSF af 1. januar 1995 om tilpasning af retsakterne vedrørende nye medlemsstaters tiltrædelse af Den Europæiske Union (EFT L 1, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af D. A. O. Edward (refererende dommer), som fungerende afdelingsformand, og dommerne L. Sevón og M. Wathelet,

generaladvokat: G. Cosmas
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

* Processprog: finsk.

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— KappAhl Oy ved advokaterne Jan Örndahl og Johanna Kauppinen, Helsinki

— den finske regering ved juridisk konsulent Tuula Pynnä, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Michel Nolin og Esa Paasivirta, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 14. maj 1998 er afgivet mundtlige indlæg af KappAhl Oy, af den finske regering og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. juli 1998,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 19. juni 1997, indgået til Domstolen den 25. juni 1997, har Uudenmaan lääninoikeus (regionen Uusimaa's forvaltningsdomstol i første instans) i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 99 i akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs,

Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union (EFT 1994 C 241, s. 21), som ændret ved Rådets afgørelse 95/1/EF, Euratom, EKSF af 1. januar 1995 om tilpasning af retsakterne vedrørende nye medlemsstaters tiltrædelse af Den Europæiske Union (EFT L 1, s. 1, herefter »tiltrædelsesakten«).

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under en procedure, som er indledt af det finske selskab KappAhl Oy (herefter »KappAhl«) angående opkrævning af visse former for told ved indførsler af tekstilvarer og beklædningsgenstande fra Sverige til Finland.

3 Det anføres i tiltrædelsesaktens artikel 2, at »fra tiltrædelsesdatoen er bestemmelserne i de oprindelige traktater og de retsakter, der er vedtaget af institutionerne før tiltrædelsen, bindende for de nye medlemsstater og gælder i disse stater på de vilkår, som er fastsat i disse traktater og i denne akt«.

4 Det bestemmes imidlertid i artikel 10, at »ved anvendelsen af de oprindelige traktater og af institutionernes retsakter gælder de i denne akt fastsatte undtagelsesbestemmelser som overgangsforanstaltning«.

5 Tiltrædelsesaktens artikel 99 er affattet således:

»Republikken Finland kan i en periode på tre år efter tiltrædelsen opretholde sin tarif gældende for tredjelande for de i bilag XI anførte varer.

I denne periode skal Republikken Finland anvende en sats, hvorved forskellen mellem dens basistoldsats og satsen i den fælles toldtarif nedsættes i følgende tempo:

— den 1. januar 1996 nedsættes forskellen mellem basistoldsatsen og satsen i den fælles toldtarif til 75%

— den 1. januar 1997 nedsættes forskellen mellem basistoldsatsen og satsen i den fælles toldtarif til 40%.

Republikken Finland anvender den fælles toldtarif i fuldt omfang fra den 1. januar 1998.«

6 I henhold til § 1, stk. 2, i laki eräistä väliaikaisista tulleista (1255/94) (den finske lov om visse former for midlertidig told, herefter »den nationale lov«) pålægges der varer hidrørende fra tredjelande, som er blevet bragt i fri omsætning i en medlemsstat, og som derfor allerede er blevet pålagt told ved indførslen til Fællesskabets toldområde i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 af 23. juli 1987 om told- og statistiknomenklaturen og den fælles toldtarif (EFT L 256, s. 1), en told, som svarer til forskellen mellem den told, der er anført i bilaget til den nationale lov, og den told, som er foreskrevet for indførsel til Fællesskabet.

7 KappAhl har i perioden 29. marts 1995 — 26. juni 1996 fra Sverige til Finland indført tekstilvarer og beklædningsgenstande med oprindelse i tredjelande.

8 Ved indførslen til Sverige blev der erlagt den fællesskabstold, som skulle betales i henhold til forordning nr. 2658/87, og varerne blev derfor bragt i fri omsætning i denne medlemsstat.

9 KappAhl har ved indførslen af disse varer til Finland også måttet betale finsk told med et beløb af 6 911 586 FIM i henhold til 1 056 afgørelser truffet af Lahden tullikamari (Lahti's toldkammer) i henhold til den nationale lovs § 1, stk. 2.

10 KappAhl, der var af den opfattelse, at disse afgørelser var i strid med EF-traktatens artikel 9, 12 og 13, har anlagt sag ved den forelæggende ret med påstand dels om annullation af disse afgørelser, dels om tilbagebetaling af de til opfyldelse heraf betalte beløb, med rente efter loven. KappAhl har til støtte herfor gjort gældende, at tiltrædelsesaktens artikel 99 ikke tillod Republikken Finland at opkræve told af indførsel af varer, der allerede befandt sig i fri omsætning i Fællesskabet.

11 De finske myndigheder har derimod gjort gældende, at tiltrædelsesaktens artikel 99 er tvetydigt affattet. Ifølge disse myndigheder er det muligt at antage, at denne bestemmelse både omfatter varer, der indføres direkte fra tredjelande, og varer, der — selv om de indføres fra en anden medlemsstat — har oprindelse i disse lande.

12 Den forelæggende ret har herved anført, at Kommissionen i december 1995 meddelte de finske myndigheder, at den var af den opfattelse, at tiltrædelsesaktens artikel 99 ikke tillod en fravigelse af princippet om frie varebevægelser som den, der er indeholdt i den nationale lovs § 1, stk. 2. De finske myndigheder meddelte herefter, at de ikke delte denne opfattelse, men at den pågældende bestemmelse af praktiske grunde ville blive ophævet med virkning fra den 1. juli 1996.

13 Den forelæggende ret har under disse omstændigheder, da den nærede tvivl om fortolkningen af tiltrædelsesaktens artikel 99, besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 99 i akten vedrørende Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse fortolkes således, at den også omfatter de varer med oprindelse i tredjelande, som er blevet bragt i fri omsætning i en af Det Europæiske Fællesskabs andre medlemsstater og derfra er blevet indført til Finland?«

14 Med dette spørgsmål spørger den forelæggende ret nærmere bestemt, om tiltrædelsesaktens artikel 99 skal fortolkes således, at den tillod Republikken Finland, i en periode af tre år efter dens tiltrædelse af Fællesskabet den 1. januar 1995, at opkræve told af indførsler af varer, der allerede var i fri omsætning i en anden medlemsstat.

15 Det fremgår af tiltrædelsesaktens artikel 2 og 10, at denne bygger på et princip om, at fællesskabsrettens bestemmelser straks og fuldt ud gælder for nye medlemsstater, således at undtagelser kun kan forekomme, i det omfang de udtrykkeligt er optaget i overgangsbestemmelserne (jf. med de fornødne ændringer dom af 9.12.1982, sag 258/81, Metallurgiki Halyps, Sml. s. 4261, præmis 8).

16 Følgelig, og uden at foregribe anvendelsen af tiltrædelsesaktens artikel 99, finder traktatens bestemmelser om frie varebevægelser, navnlig artikel 9 og 10, fuldt ud anvendelse i Finland efter tiltrædelsen af Fællesskabet.

17 Det følger heraf, at dersom tiltrædelsesaktens artikel 99 ikke tillod, at en told som den i hovedsagen omhandlede blev opretholdt, ville dens opkrævning være i strid med traktatens artikel 9, for så vidt som den vedrører varer, der i henhold til traktatens artikel 10, stk. 1, endeligt og fuldstændigt ligestilles med varer med oprindelse i medlemsstaterne (dom af 5.12.1976, sag 41/76, Donckerwolcke og Schou, Sml. s. 1921, præmis 17).

18 Tiltrædelsesaktens artikel 99 indebærer en undtagelse til traktatens regler om frie varebevægelser og skal derfor fortolkes snævert (jf. i denne retning dom af 23.3.1983, sag 77/82, Peskeloglou, Sml. s. 1085, præmis 12). I øvrigt skal tiltrædelsesaktens undtagelser fra de i traktaten indeholdte regler fortolkes med henblik på en lettere gennemførelse af traktatens formål og en uindskrænket anvendelse af disse regler (dom af 25.2.1988, forenede sager 194/85 og 241/85, Kommissionen mod Grækenland, Sml. s. 1037, præmis 20).

19 Det fremgår imidlertid af ordlyden af tiltrædelsesaktens artikel 99, at denne bestemmelse indebærer en midlertidig undtagelse til den uindskrænkede anvendelse af den fælles toldtarif i samhandelen mellem Republikken Finland og tredjelande for så vidt angår de i tiltrædelsesaktens bilag XI anførte varer. Derimod foreskriver denne bestemmelse ikke nogen som helst undtagelse til princippet om frie varebevægelser mellem medlemsstaterne, hverken med hensyn til varer med oprindelse i medlemsstaterne eller med hensyn til varer, som sidestilles hermed.

20 Denne fortolkning med udgangspunkt i ordlyden af tiltrædelsesaktens artikel 99 er i øvrigt den, som bedst fremmer gennemførelsen af traktatens formål, for så vidt som den indebærer en mere fuldstændig anvendelse af dens regler end den, som følger af den fortolkning, der er blevet fremført af den finske regering, og hvorefter denne bestemmelse også finder anvendelse på varer, der er bragt i fri omsætning i Fællesskabet.

21 Den omstændighed, at erhvervsdrivende i overgangsperioden har kunnet undgå at betale finsk told ved at forsende varer med oprindelse i et tredjeland bestemt for

Finland gennem en anden medlemsstats område, kan ikke begrunde en videre fortolkning af bestemmelsen. Den betydning, som tilkommer princippet om varernes frie bevægelighed mellem medlemsstaterne, betyder, at endog en midlertidig undtagelse skal være indrømmet klart og utvetydigt.

22 Endelig har den finske regering gjort gældende, at den fortolkning, hvorefter tiltrædelsesaktens artikel 99 finder anvendelse på varer i fri omsætning i Fællesskabet, bekræftes af individuelle former for stillingtagen og en fælles erklæring fra medlemsstaterne under de forhandlinger, der gik forud for vedtagelsen af tiltrædelsesakten.

23 Det er herved tilstrækkeligt at bemærke, at hverken individuelle former for stillingtagen eller en fælles erklæring fra medlemsstaterne kan lægges til grund for fortolkningen af en bestemmelse, når deres indhold, som i denne sag, ikke har fundet udtryk i bestemmelsens ordlyd, og følgelig er uden retlig betydning (jf. i denne retning dom af 13.2.1996, forenede sager C-197/94 og C-252/94, Bautiaa og Société française maritime, Sml. I, s. 505, præmis 51, af 26.2.1991, sag C-292/89, Antonissen, Sml. I, s. 745, præmis 18, og af 30.1.1985, sag 143/83, Kommissionen mod Danmark, Sml. s. 427, præmis 13).

24 Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares med, at tiltrædelsesaktens artikel 99 skal fortolkes således, at den ikke tillod Republikken Finland i en periode af tre år efter dens tiltrædelse af Fællesskabet den 1. januar 1995 at opkræve told af indførsler af varer, der allerede var blevet bragt i fri omsætning i en anden medlemsstat.

Sagens omkostninger

25 De udgifter, der er afholdt af den finske regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Uudenmaan lääninoikeus ved kendelse af 19. juni 1997, for ret:

Artikel 99 i akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union, som ændret ved Rådets afgørelse 95/1/EF, Euratom, EKSF af 1. januar 1995 om tilpasning af retsakterne vedrørende nye medlemsstaters tiltrædelse af Den Europæiske Union, skal fortolkes således, at den ikke tillod Republikken Finland i en periode af tre år efter dens tiltrædelse af Fællesskabet den 1. januar 1995 at opkræve told af indførsler af varer, der allerede var blevet bragt i fri omsætning i en anden medlemsstat.

Edward Sevón Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. december 1998.

R. Grass — Justitssekretær

P. Jann — Formand for Første Afdeling